

Til sundhedspolitikerne

25. august 2006

**Ny øjenbehandling kan redde synet for AMD-patienter,
men sygehusene mangler bevillinger.
Hurtig handling af politikerne er påkrævet!**

AMD er forkortelsen for Aldersrelateret Macula Degeneration. I sin såkaldt våde form er AMD synstruende i akut grad - synet mistes i dramatisk grad inden for dage eller uger. Det rammer ca. 2.000 om året.

Hidtil har øjenlægerne kun kunnet give laserbehandlinger, der forsinker sygdommens udvikling. En ny behandlingsmetode baseret på indsprøjtning af lægemidler afprøvet ved to behandlingsforsøg over 2 år viser resultater, som udgør et gennembrud: For første gang er det lykkedes ikke blot at standse sygdomsudviklingen, men tilmed at genvinde en markant del af det tabte syn.

Metoden er klar til at blive taget i anvendelse også på danske øjenafdelinger, der i forvejen behandler våd AMD med de mindre effektive behandlinger. Den ny behandlingsmetode vil typisk beløbe sig til ca. 80.000 kr. årligt pr. patient, hvilket er en fordobling af de hidtidige behandlingsomkostninger.

Problemet er, at sygehusene ikke har budgetteret med en sådan forhøjelse i indeværende budgetår og derfor ikke ser sig i stand til at finde midlerne før i 2007. Det får alvorlige konsekvenser for de patienter, der ellers kunne få reddet synet i den sidste del af 2006. Sygdommen udvikler sig som nævnt akut, og det er derfor for sent at behandle patienterne i 2007.

Øjenforeningen appellerer derfor til politikerne om at gribe ind og sikre, at de fornødne midler kan findes til at hjælpe de patienter, der ellers må se sig svigtet med udsigt til, at de mister læsesynet for resten af livet.

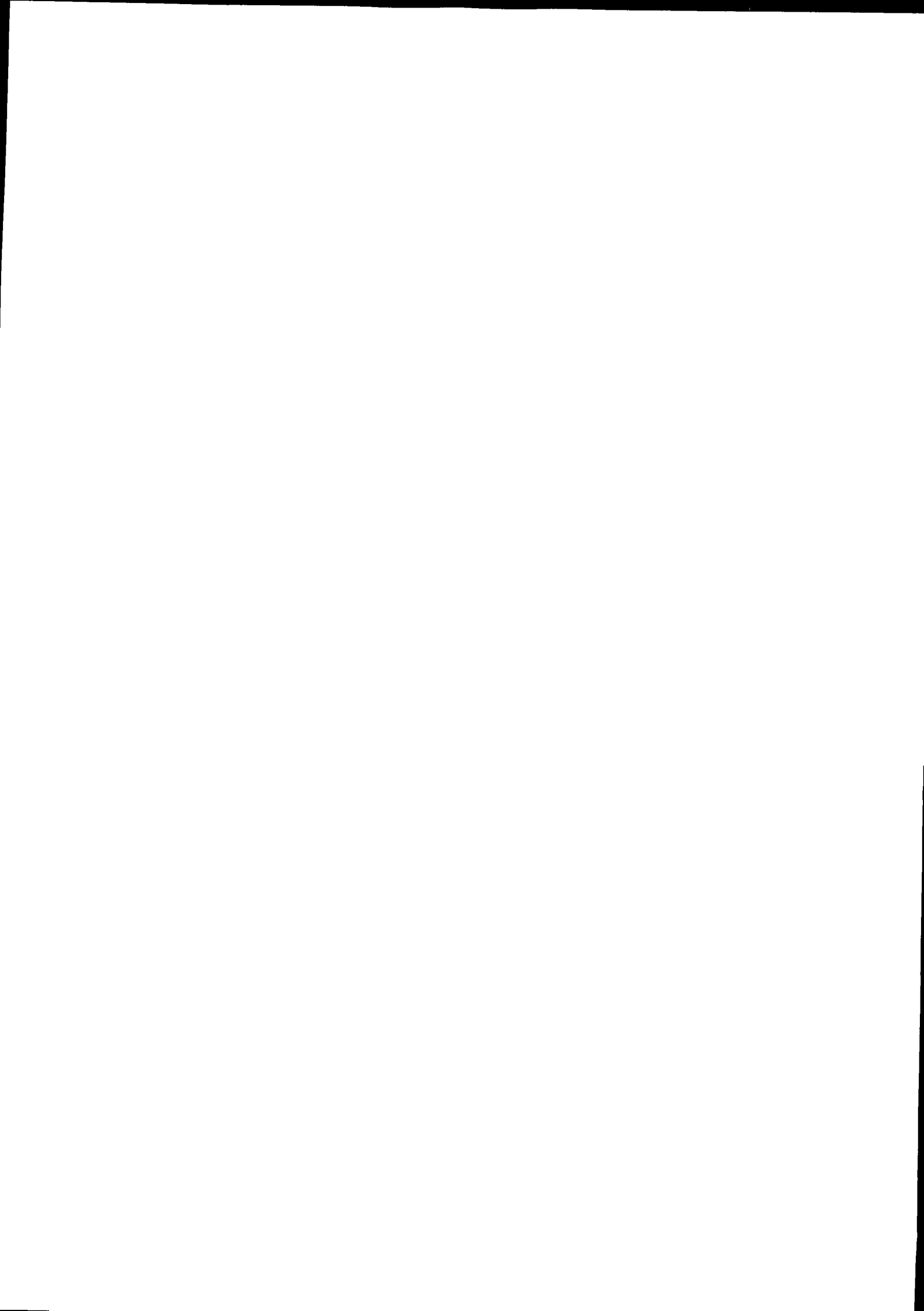
Vi vedføjer filer for synspunkt og dokumentation for behandlingen og dens konsekvenser i form af artikler skrevet af vore førende overlæger på området i bladet VÆRN OM SYNET, der udkommer i 20.000 ex den 12. september.

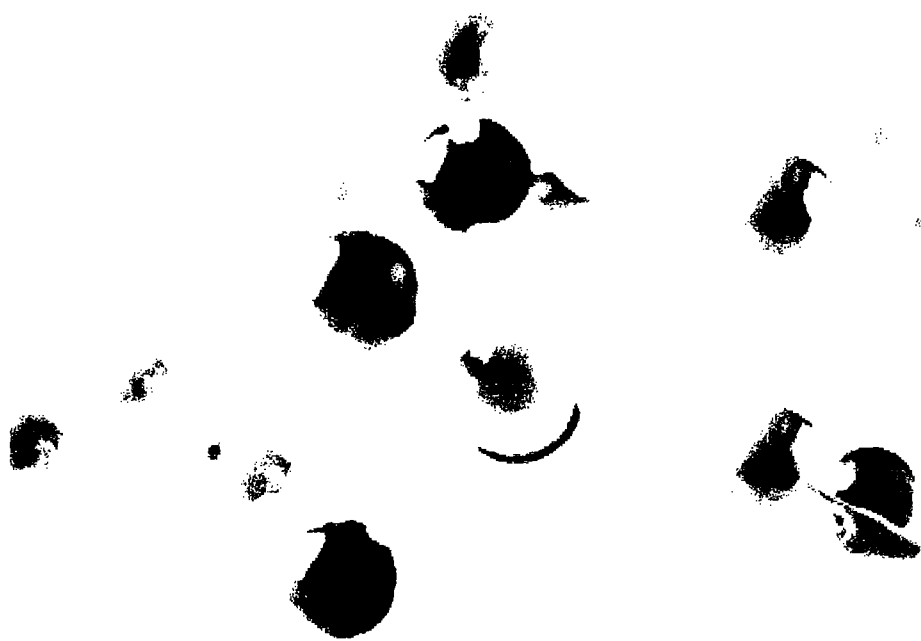
Øjenforeningen vil informere pressen på tilsvarende måde den 30. august.

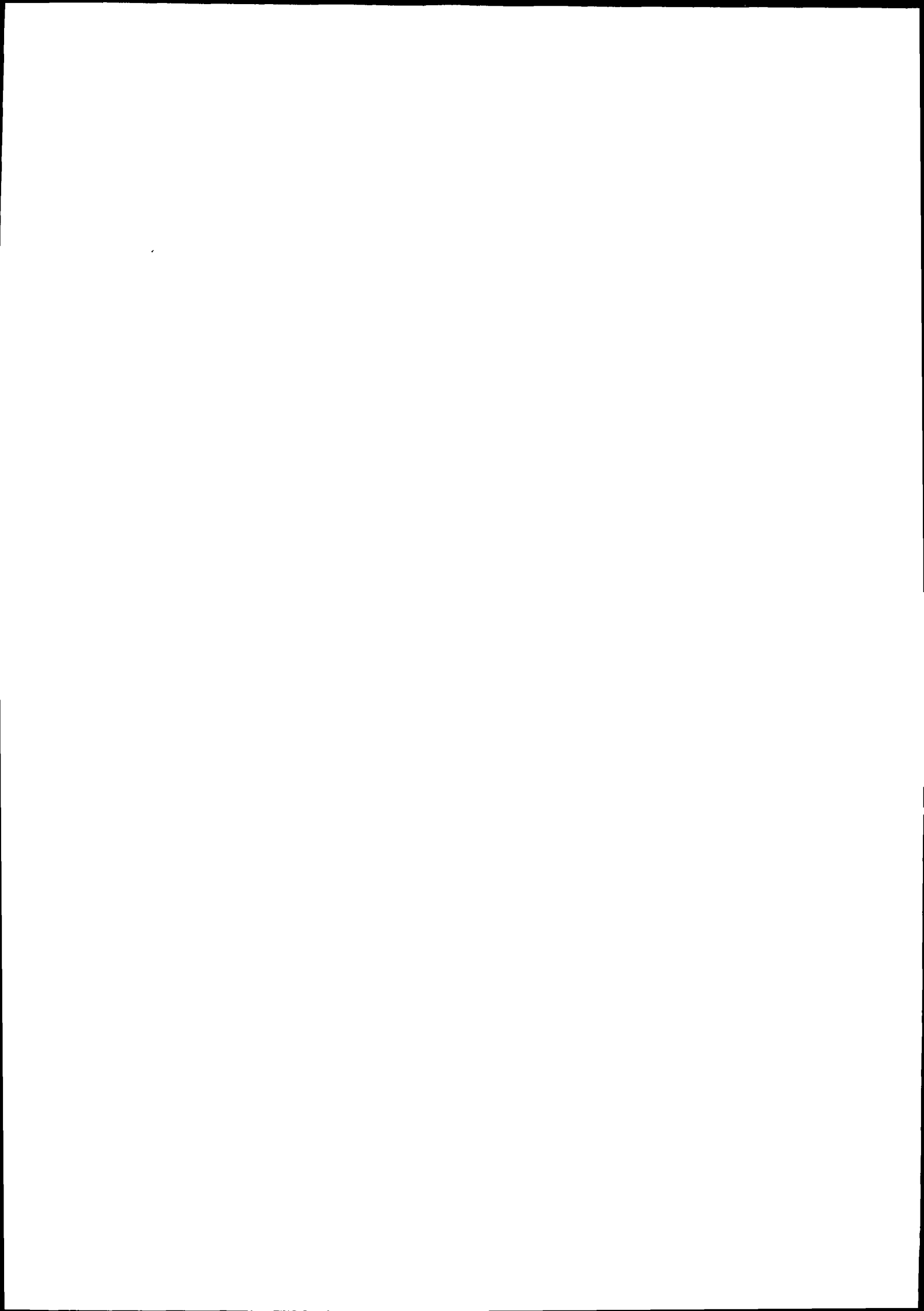
Med venlig hilsen
Øjenforeningen

Erik Lohmann
sekretariatschef

Til udvalget
[Signature]

Alderspletter på nethinden (AMD) berøver hvert år mange ældre læsesynet. Mindst 2.000 er ramt af den våde form for AMD. En del af disse vil kunne få gavn af en ny medicinsk behandling.

AMD findes i en såkaldt våd og en tør form. Ved den våde form dannes der nye blodårer, som ødelægger sansecellerne i nethinden, der hvor det skarpe syn er lokaliseret. Den ødelæggende sygdomsproces kan udvikle sig over få dage, men kan standses med en ny medicin, som sprøjtes ind i selve øjet, hvorved læsesynet kan bevares eller endog forbedres. Dette kan for den enkelte patient udgøre forskellen mellem at kunne læse selv og køre bil, eller at være afskåret herfra.

Helt ødelagte sanseceller kan desværre ikke genskabes, og det er derfor afgørende for den nye behandlings effektivitet, at den iværksættes så hurtigt som muligt efter sygdommens opståen. Den våde form for AMD må derfor nu opfattes som en akut sygdom, som kræver hurtig behandling for, at det skarpe syn skal kunne reddes.

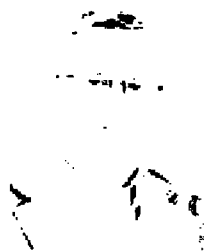
Den nye behandling koster på årsbasis ca. 80.000 kr. pr. øje. Det første år regner man dog kun med, at ca. 500 patienter i tide vil

nå frem til behandling, hvilket vil påføre sundhedsvæsenet en årlig merudgift på 40 mio. kr. Dette betyder, at behandlingen ikke kan tilbydes inden for øjenafdelingernes nuværende økonomi. Desværre er udmeldingen fra sygehusejerne, at den nye behandling først kan påbegyndes i 2007, idet der ikke er afsat økonomiske midler til denne behandling i 2006.

De patienter, der rammes af sygdommen i efteråret 2006, kan ikke vente til 2007 med at blive behandlet. På det tidspunkt er disse patienters læsesyn uopretteligt skadet.

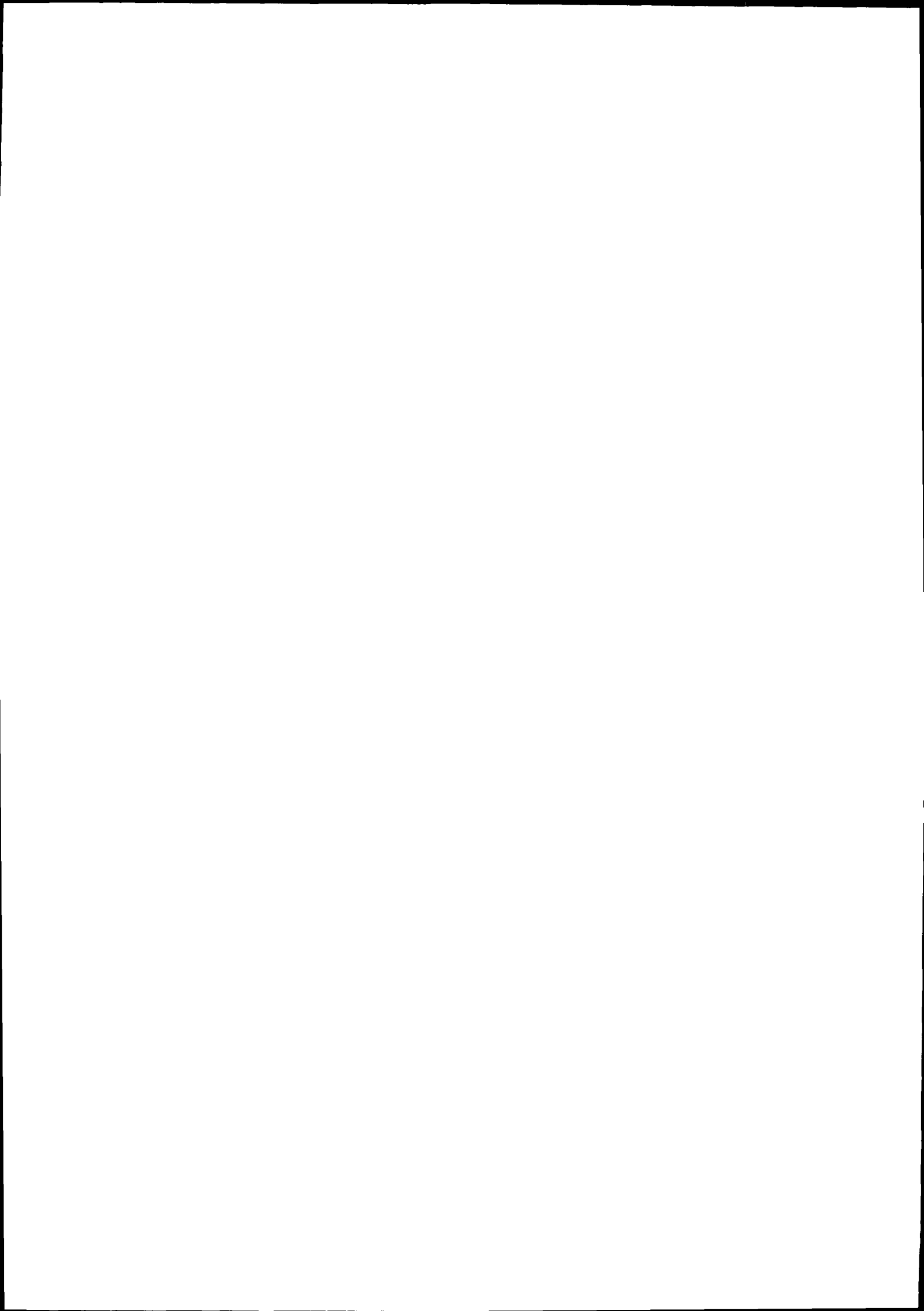
Øjenforeningen skal derfor på det kraftigste opfordre landets sundhedspolitikere til øjeblikkeligt at gribe ind og sikre, at den nye behandling kan iværksættes omgående på de øjenafdelinger, som har erfaring i at behandle våd AMD.

Se artiklen på side 8, hvor 3 af vore førende eksperter på området gør rede for de nye behandlingsmuligheder.

AF
CARSTEN EDMUND

OVERLÆGE, DR. MED.
FORMAND FOR
ØJENFORENINGEN

HENRIK LUND-ANDERSEN

PROFESSOR, DR.MED.,
LEDENDE OVERLÆGE,
ØJENAFDELINGEN,
AMTSSYGEHUSET I
GLOSTRUP

MORTEN LA COUR

OVERLÆGE, DR.MED.,
EBOD, LEKTOR
ØJENAFDELINGEN,
AMTSSYGEHUSET I
GLOSTRUP

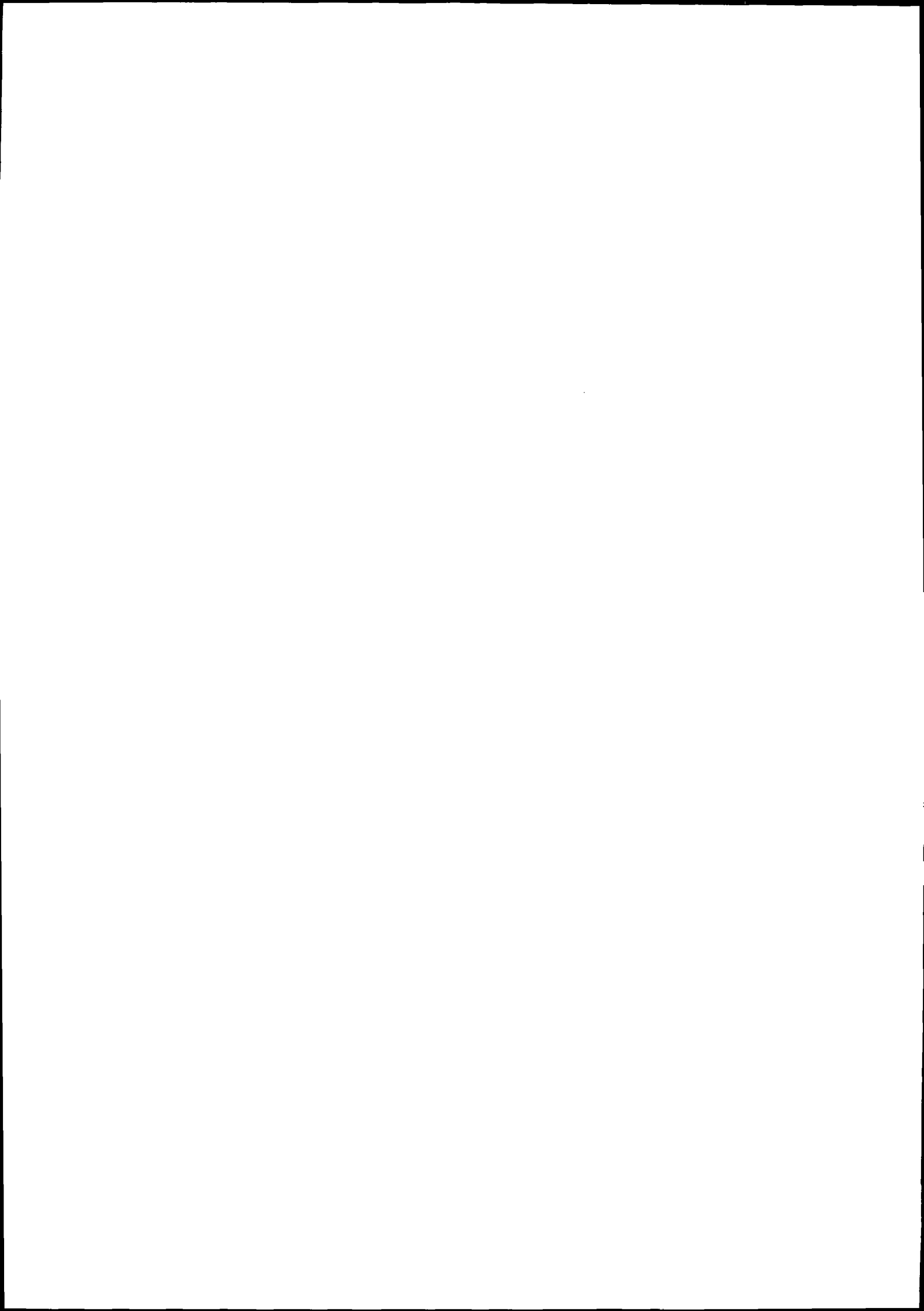
MICHAEL LARSEN

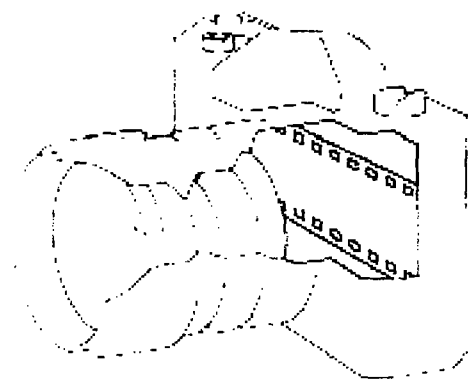
OVERLÆGE, DR. MED.
LEKTOR
ØJENAFDELINGEN,
AMTSSYGEHUSET I
GLOSTRUP

ILLUSTRATIONER:
MEDIAFARM

Ny behandlingsmetode vil kunne bevare eller forbedre synet for en større del af de 2.000 ældre, som hvert år bliver ramt af AMD – den øjensygdom, som også kaldes Aldersrelateret Macula Degeneration eller alderspletter på nethinden.

Ny effektiv medicin er gennemprøvet og godkendt. Landets øjenafdelinger venter nu på de nødvendige bevillinger, så den nye behandling kan tages i brug.

Film/nethinde
(øjets rødlige bagvæg)

Linse

Hornhinde

Lys

Årligt mister mange ældre mennesker synet på grund af nydannelse af sygelige blodkar i øjets nethinde på steder, hvor blodkar ikke normalt skal findes. Den vigtigste årsag er aldersrelateret macula degeneration (våd AMD), også kaldet alderspletter på nethinden. Hidtil har behandling med kold laser i nogen grad kunnet forsinke processen, men fortsat synstab har blot kunnet begrænses, ikke forhindres. Den nye behandling er baseret på et helt nyt princip. Særligt designede stoffer, der kan stoppe væksten af sygelige blodkar i nethinden, indsprøjtes direkte i øjets indre (glaslegemet), såkaldt intravitreal injektion. (Fig. 1). Dermed standses væksten af blodkar og i bedste fald kan de sygelige blodkar forsvinde. Det betyder, at flere patienter undgår at miste syn, og mange vil ligefrem opleve en bedring af synet. Det første af de nye lægemidler er nu officielt godkendt i EU og i USA og flere nye medikamenter er på vej.

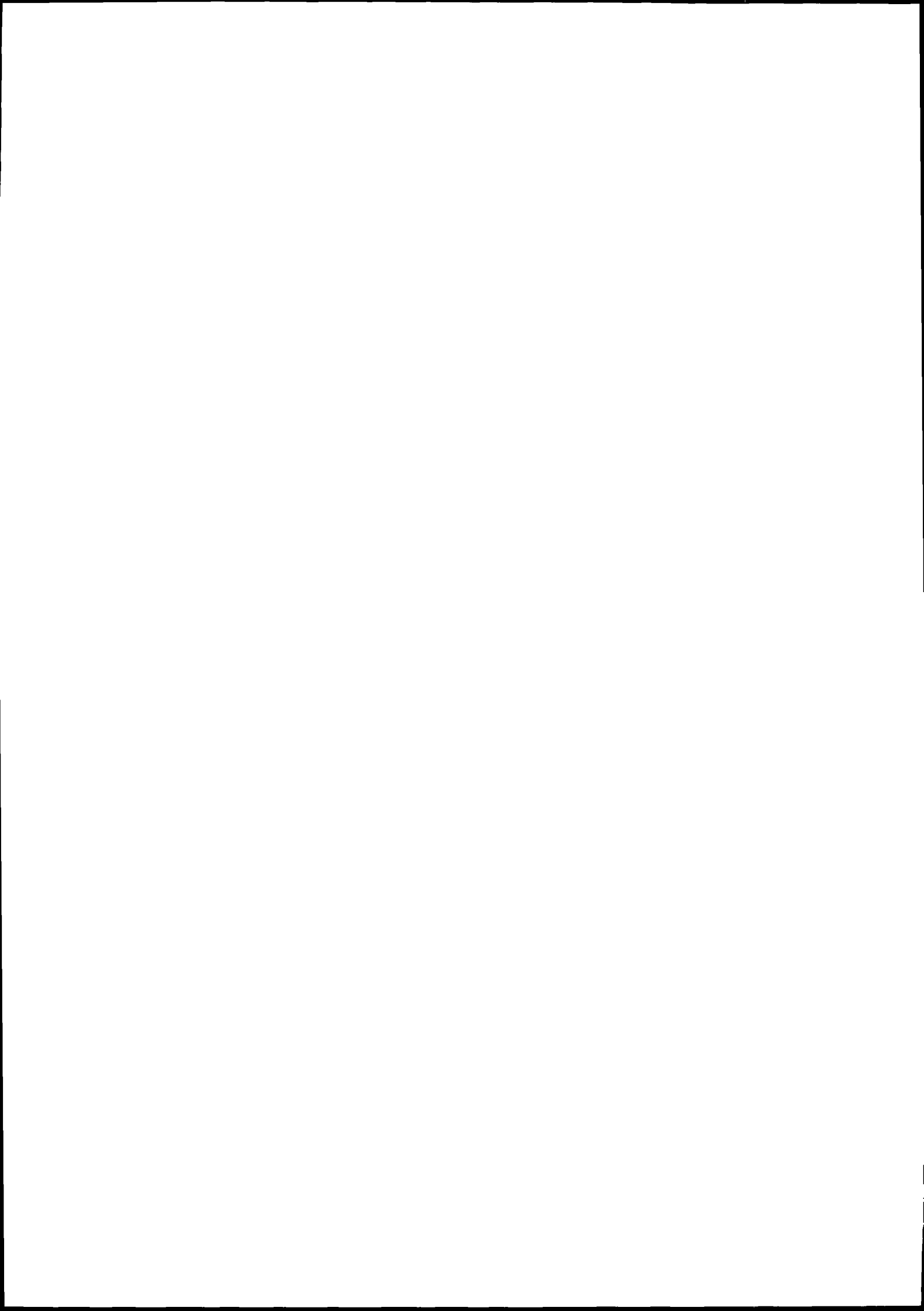
Våd AMD er en akut sygdom

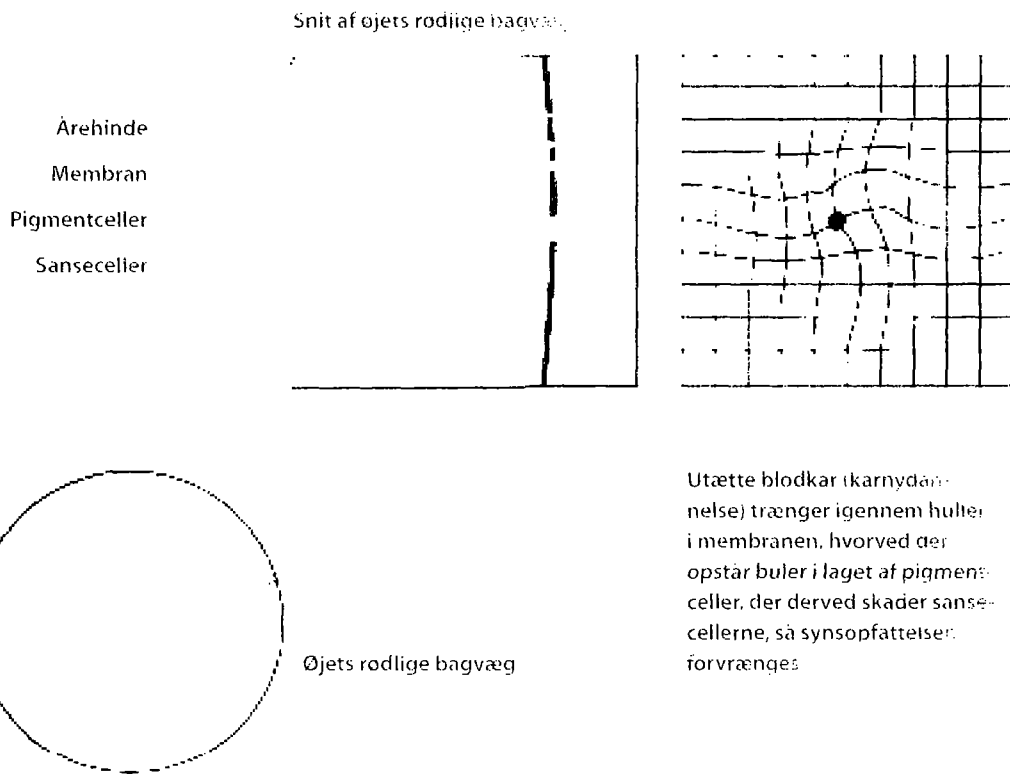
Patienter med karydannelse bag nethindens gule plet (våd AMD) har kun mulighed for at opnå et gunstigt behandlingsresultat i et kort tidsrum fra udbruddet af våd AMD, til blodkarrene uheldeligt omdannes til arvæv. Patienterne kan højst vente nogle uger på at blive diagnosticeret og behandlet, og den patient, som får sygdommen i morgen, har ikke gavn af at få behandlingen om et halvt år. Det betyder, at den våde AMD er en akut sygdom.

Hvem kan hjælpes?

Øjet kan sammenlignes med et fotografapparat. (Fig. 2).

Fortil optik - bagtil film. I øjet er optikken hornhinden og linsen, og filmen er nethinden. Nethinden er øjets mest sarte og følsomme struktur (som filmen). Den er som nervevæv svær at behandle. Centrum af nethinden indeholder de synsceller, der ser skarpt, læser og ser farver. Det

er specielt den del, der rammes af AMD. Der er to former, den våde og den tørre. Den tørre AMD er udtryk for, at cellerne svinder (bliver slidt op). Det kan den nye behandling ikke gøre noget ved. Den våde AMD skyldes, at der dannes nye blodkar i og under nethinden. (Fig. 3).

Derved hæver nethinden og billedet bølger, lige linjer bliver krøllede. Synscellerne går hurtigt til grunde. Det er kun nyligt udviklet våd AMD, altså AMD med nyttilkommet karnydannelse, den nye behandling er effektiv imod. Adskillelsen mellem våd og tør AMD foretages af de praktiserende øjenlæger. Den fornødne videre diagnose af den våde form kræver kostbart fotografisk udstyr og ekspertise. Dette arbejde finder typisk sted på en øjenafdeling.

Resultater og danske erfaringer - Øjenforeningens rolle

Internationale undersøgelser har vist, at behandlingen kan ændre synsforløbet for den våde AMD. Det var et fremskridt, da vi i 1999 fik mulighed for at behandle AMD patienter med kold laser. Herved kunne vi begrænse, men sjældent forhindre yderligere synstab. Der var dog en stor gruppe patienter, som ikke kunne behandles med kold laser. Med den nye behandling kan vi behandle en langt større del af AMD patienterne, og kun en mindre del af de behandlede patienter vil opleve fortsat synstab.

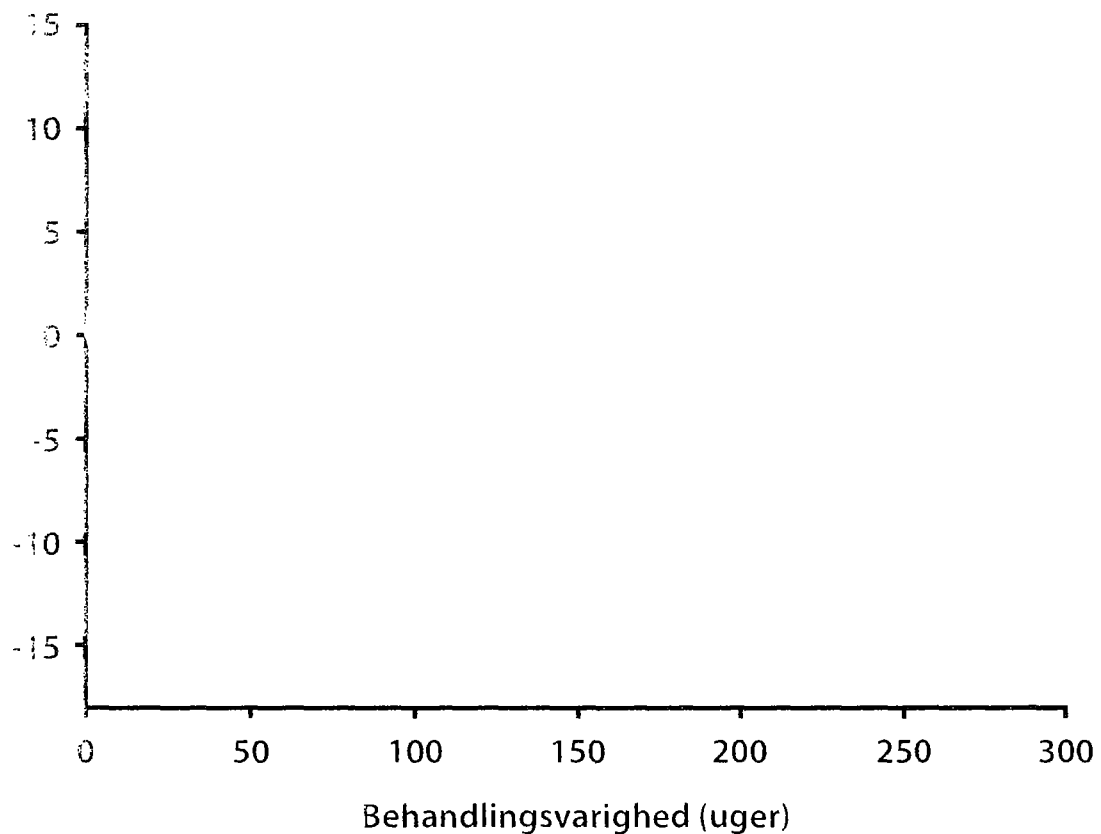
Det revolutionerende ved behandlingen med et af de nye stoffer (Lucentis) er, at synsstyrken hos de behandlede patienter gennemsnitligt forbedres med ca. 10

Ændring i synsstyrke

(antal bogstaver på synstavle i Fig. 4)

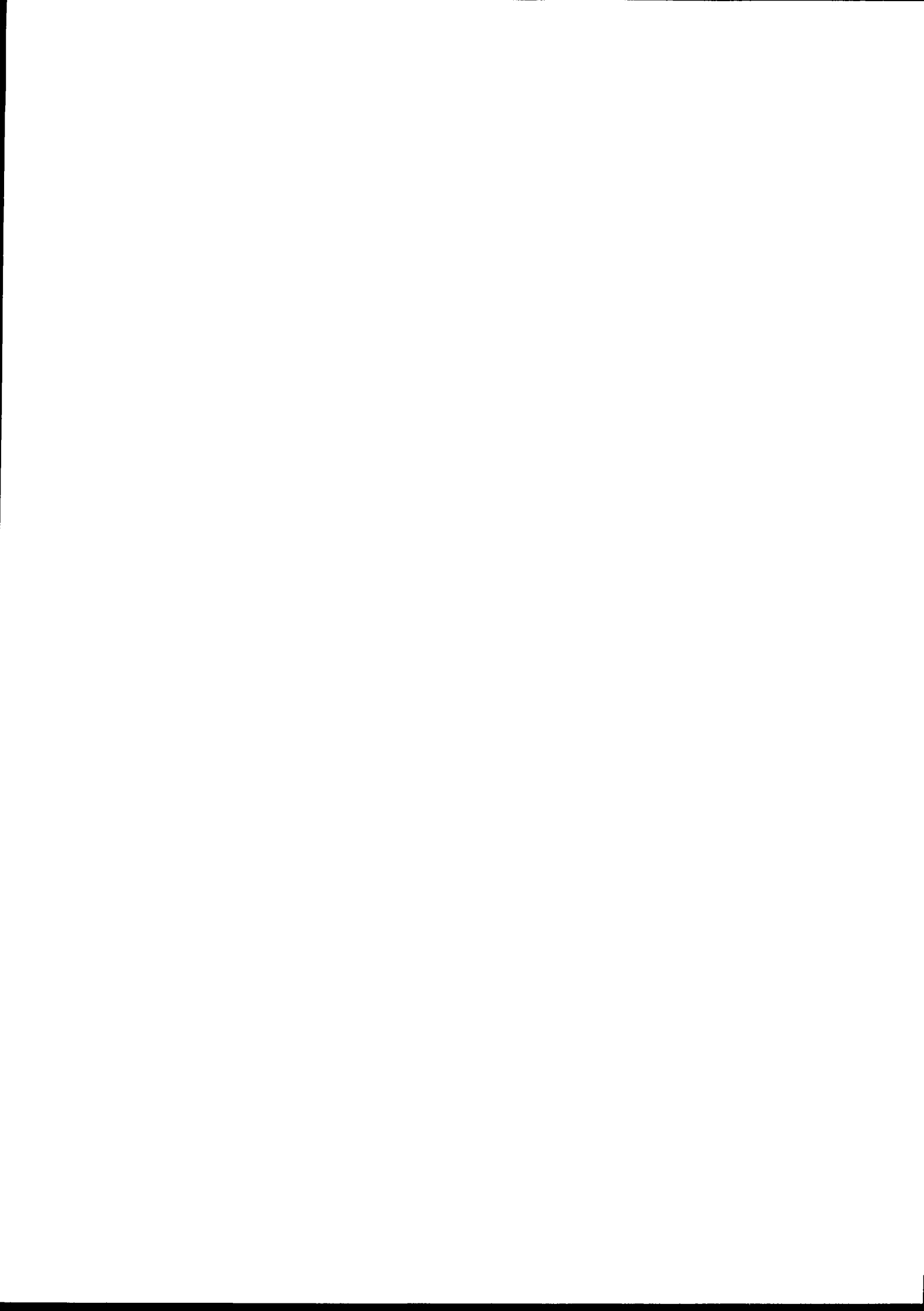
Med kold laser, som hidtil har været den bedste behandling for våd AMD, har man kunnet mildne forløbet, men fortsat synstab har været reglen, trods gentagne behandlinger.

En stor gruppe af patienterne har man ydermere afstået fra at behandle, fordi effekten var for beskeden.

Fig. 5 viser resultaterne af de nye behandlinger, Lucentis og Macugen, sammenlignet med kold laser. Begge de nye behandlinger kræver regelmæssige indsprøjtninger i øjet.

Figuren viser den gennemsnitlige ændring i synsstyrke målt som antal bogstaver tabt eller vundet på synstavlen. Selv om Macugen ikke umiddelbart ser bedre ud end kold laser, så kan flere patienter behandles med Macugen, end hvad der er muligt med kold laser. Kun Lucentis har præsteret at forbedre synet hos de behandlede patienter.

Signaturforklaringen angiver navnene på de undersøgte medikamenter og navne på de kliniske studier.

vil i et vist omfang erstatte den hidtidige tilsvarende udgiftskrævende behandling med kold laser, og det vil formentlig kun være en del af de 2.000 personer, som har så friske læsioner, at den nye behandling kan tilbydes. Antallet af behandlinger efter det første år kan også tænkes at blive mindre end forudset. Udviklingen går nu så hurtigt, at flere nye udgiftstunge medikamenter er på vej og snart kan forventes taget i brug. På landsplan må man derfor regne med, at de første års ekstraudgifter bliver mellem 40 og 80 mio. kr. Tiden vil vise, hvilket tal der bliver det faktiske. Under alle omstændigheder er der tale om så store udgifter, at behandlingen ikke kan tilbydes inden for øjenafdelingernes nuværende økonomi.

For det offentlige sundhedsvæsen er det store udgifter, der er tale om, men danske virksomheder fremstiller også nye lægemidler, som sælges over hele verden og bringer indtægter hjem til Danmark. Udgifterne er en logisk konsekvens af, at den globale satsning på bioteknologi er lykkedes, og at den resulterer i nye og forbedrede behandlinger.

Andre specialer kan også melde om nye effektive og omkostningstunge behandlinger. Denne gang er det de synstruede øjenpatienter, det gælder. Det er vigtigt, at fremskridtet for behandlingen af våd AMD, som er et unikt gennembrud, bringes ud til befolkningen uden unødigt forsinkelse. Derfor står øjenafdelingerne overfor et akut behov for at få tilført de fornødne ressourcer. Patienterne er der, ekspertisen er til stede, de fornødne bevillinger vil virkelig kunne værne om synet.

I Forstædernes Bank tager vi udgangspunkt i dig og din økonomi. Når du kommer til os for at tale om erhverv, bolig, pension og investering, møder du ikke alene en høj faglig ekspertise, men også en forståelse for, at hver eneste kunde er unik og har individuelle ønsker og behov.

I Charlottenlund Erhvervs- og Investeringscenter giver vi dig gerne et gratis formuetjek og ser på hvordan din pensionsordning passer til dine ønsker om risiko og tidshorisont. For som vi siger i Forstædernes Bank:

Kontakt os og få bedre råd.

Helle Borum
Investeringsrådgiver
Tlf. 33 52 51 41
helle.borum@forbank.dk

René Mammen
Pensionschef
Tlf. 33 52 51 42
rene.mammen@forbank.dk

forstædernes bank
Få bedre råd

